

Комплекс бесід (занять) із попередження дитячого травматизму

Велика кількість нещасних випадків, які трапляються з дітьми в урочний та позаурочний час, загибель і травмування учнів через необачне та безпечне поведіння на дорогах, на воді, з пожежонебезпечними, вибуховими та іншими речовинами вимагають від педагогічних працівників більш сумлінної та відповідальної роботи. У загальноосвітніх навчальних закладах обов'язково проводяться навчання з питань охорони життя та здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, попередження дитячого травматизму. Ці питання входять до курсу таких навчальних предметів: «Основи здоров'я», «Фізична культура», а також проводяться через комплекс бесід (занять) із попередження дитячого травматизму, курс «Я обираю здоровий спосіб життя», через бесіди на виховних, класних годинах, позакласні заходи, роботу гуртків та загонів.

Комплекс бесід (занять) із попередження дитячого травматизму має на меті забезпечити школярам знання, уміння, переконання, необхідні кожній людині для збереження життя і здоров'я, надання першої допомоги потерпілим. Учні повинні бути підготовлені до дій у небезпечних ситуаціях, знати способи їх упередження, навчитися оберегати своє здоров'я.

Бесіди (заняття) мають практичну спрямованість, проводяться з урахуванням психології сприймання дітьми навчального матеріалу в різних формах (ділова гра, ситуаційні завдання, круглий стіл тощо). Також рекомендується ведення учнями зошитів із проведення комплексу бесід щодо попередження дитячого травматизму. На окремі заняття (заліки) доцільно залучати представників медичних установ, ДАІ, закладів пожежної охорони та ін.

Запис проведених бесід (занять) робиться у класному журналі та щоденниках учнів.

Обов'язковими є такі сторінки класного журналу:

- бесіди (заняття) з попередження дитячого травматизму;
- бесіди «Я обираю здоровий спосіб життя» (з профілактики ВІЛ/ СНІДу);
- додаткові бесіди з попередження дитячого травматизму.

При оформленні сторінки журналу «Бесіди (заняття) з попередження дитячого травматизму» необхідно враховувати запропоновану тематику бесід та терміни їх проведення (додатки 9-10).

**Циклограма проведення комплексу бесід (занять)
із попередження дитячого травматизму класними керівниками 1-4
класів**

№	Зміст бесід (занять)	Місяць									
		Кіл. год	9	10	11	12	1	2	3	4	5
		Кількість годин									
1.	Правила дорожнього руху	10	2	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	Правила протипожежної безпеки	10	1	1	1	2	1	1	1	1	1
3.	Запобігання отруєнь	2		1							1
4.	Правила безпеки при користуванні газом	4		1		1	1		1		
5.	Правила безпеки з вибухонебезпечними предметами	6	1	1		1			1	1	1
6.	Правила безпеки на воді	5	1		1	1			1		1
7.	Правила безпеки користування електроприладами, при поводженні з джерелами електроструму	4			1		1			1	1
	Разом годин:	41	5	5	4	6	4	2	5	4	6

Тематика бесід (занять) з попередження дитячого травматизму

1. Правила дорожнього руху

№	Зміст занять	Місяць
1	Організація дорожнього руху. Правосторонній, односторонній, двосторонній рух. Правила безпеки при переході вулиці. Наземний, надземний, підземний переходи	вересень
2	Типи перехресть (регульовані, нерегульовані) Правила переходу дороги на перехрестях	вересень
	Правила переходу вулиці після висадки з транспорту	жовтень
	Дорожні знаки	листопад
	Дорожня розмітка	грудень
	Рух за сигналами регулювальника	січень
	Пасажир в автомобілі	лютий
	Основні види ДТП. Поведінка при ДТП	березень
	Безпека руху велосипедиста	квітень
	Підсумкове заняття з ПДР	травень

2. Правила протипожежної безпеки

<i>№</i>	<i>Зміст занять</i>	<i>Місяць</i>
1	Вогонь – друг, вогонь – ворог. Причини виникнення пожеж, їх наслідки	<i>вересень</i>
2	Дії під час виникнення пожеж у багатоповерховому будинку, власному будинку. Способи захисту органів дихання від чадного газу	<i>жовтень</i>
3	Правила експлуатації побутових нагрівальних, електричних та газових приладів	<i>листопад</i>
4	Пожежнебезпечні речовини та матеріали. Пожежна безпека при поводженні з синтетичними, горючими, легкозаймистими матеріалами та речовинами	<i>грудень</i>
5	Пожежнебезпечні об'єкти. Новорічні свята: новорічна ялинка, електричні гірлянди; небезпека використання відкритого вогню (свічки, бенгальські вогні тощо). Користування печами, камінами	<i>грудень</i>
6	Правила пожежної безпеки у вашому домі. Гасіння пожежі в квартирі на початковій стадії загоряння. Правила поводження під час пожежі	<i>січень</i>
7	Запобігання виникненню пожеж від електричного струму та правила гасіння таких пожеж. Дії учнів при пожежі	<i>лютий</i>
8	Домедична допомога постраждалим від пожеж. Шкідливість і небезпечність куріння	<i>березень</i>
9	Основні правила пожежної безпеки під час відпочинку в лісі	<i>квітень</i>
	Підсумкове заняття. Протипожежна безпека	<i>травень</i>

3. Запобігання отруєнь

<i>№</i>	<i>Зміст занять</i>	<i>Місяць</i>
1	Поширення отруєння грибами, рослинами та їх насінням. Профілактика харчових отруєнь	<i>жовтень</i>
2	Запобігання отруєнь хімічними речовинами	<i>травень</i>

4. Правила безпеки при користуванні газом

<i>№</i>	<i>Зміст занять</i>	<i>Місяць</i>
1	Загальні відомості про природний та зріджений газ	<i>жовтень</i>
2	Правила безпечного користування побутовими газовими приладами: котел, пічка, запальничка тощо	<i>грудень</i>
3	Дії населення при виявленні запаху газу	<i>січень</i>
4	Ознаки отруєння. Запобігання отруєння чадним газом. Домедична допомога при отруєннях	<i>березень</i>

5. Правила безпеки з вибухонебезпечними предметами

№	Зміст занять	Місяць
1	Види боєприпасів, методи їх розпізнання. Небезпечні предмети (знахідки) та дії при їх виявленні	<i>вересень</i>
2	Правила поводження з ВВП, невизначеними предметами та речовинами	<i>жовтень</i>
3	Запобігання дитячого травматизму від ВВП побутового призначення: піротехнічні засоби, горючі та легкозаймисті речовини	<i>грудень</i>
4	Вогнепальна зброя – не забава. Небезпечність виготовлення та випробування вибухових пакетів, користування мисливськими рушницями	<i>березень</i>
5	Заходи з безпеки під час збирання металевого брухту. Правила дії під час виявлення ВВП	<i>квітень</i>
6	Підсумкова бесіда. Обережність дітей під час літніх канікул – запорука життя та здоров'я	<i>травень</i>

6. Правила безпеки на воді

№	Зміст занять	Місяць
	Вступ. Уміння триматися на воді – запорука безпеки. Особливості купання у морі, річці, ставку	<i>вересень</i>
	Допомога утопаючому. Рятувальні прийоми та засоби надання першої долікарняної допомоги потерпілому	<i>листопад</i>
	Правила поведінки на кризі. Надання допомоги потерпілому на воді взимку	<i>грудень</i>
	Правила безпечної поведінки на воді та біля води	<i>березень</i>
	Дія води на організм людини. Як правильно купатися	<i>травень</i>

7. Правила безпеки користування електроприладами, при поводженні з джерелами електричного струму

№	Зміст занять	Місяць
1	Поняття про джерела струму, їх небезпечність для життя та здоров'я людини	<i>листопад</i>
2	Правила поводження з побутовими електроприладами: праскою, холодильником, пральною (швацькою) машиною, електроплитою тощо	<i>січень</i>
3	Правила поведінки при виявленні обірваного електричного дроту	<i>квітень</i>
4	Правила поведінки поблизу електрощитової, лінії електропередач	<i>травень</i>

Щорічно після вивчення всіх тем учні здають залік по кожному блоку занять. Заліки оцінюються «зараховано» або «не зараховано» і записуються проти кожного прізвища учня.

Відпрацьовані заняття з відсутніми учнями записуються в графі «Домашнє завдання» проти відповідної теми. Необхідно вказати дату проведення індивідуальної бесіди та прізвище учня (додаток 11).

Додаток 11

Оформлення сторінки журналу з попередження дитячого травматизму

№ п/п	Місяць і число		заяк	заяк	заяк	заяк	заяк	заяк	
	Прізвище, ім'я та по батькові								
	/10	/05			/10	/12	/01	/03	заяк

№ п/п	Дата	Зміст уроку	Завдання додому. Індивідуальні бесіди з відсутніми
		Запобігання отруєнь	
1.	.../10	Поширення отруєння грибами, рослинами та їх насінням. Профілактика харчових отруєнь	.../ 10 з Івановим А.
2.	.../05	Запобігання отруєнь хімічними речовинами	....
	.../10	Правила безпеки при користуванні газом	
1.	.../12	Загальні відомості про природний та зріджений газ	...
2.	.../10	Правила безпечного користування побутовими газовими приладами: котел, пічка, запальничка тощо	...
...	...	...	...

При оформленні сторінки журналу «Додаткові бесіди з попередження дитячого травматизму» необхідно записувати бесіди перед осінніми, зимовими, весняними та літніми канікулами, проведення місячника правил дорожнього руху, бесіди у зв'язку з нещасними випадками в навчальних закладах району (міста), а також інші поточні бесіди з дитячого травматизму.

При оформленні сторінки «Я обираю здоровий спосіб життя» (з профілактики ВІЛ/СНУДу) необхідно враховувати тематику бесід для різних вікових категорій.

Тематика бесід «Я обираю здоровий спосіб життя» (з профілактики ВІЛ /СНІДу)

Чисельні статистичні дані та наукові публікації підтверджують тенденції постійного погіршення стану здоров'я дітей України, у тому числі дітей молодшого шкільного віку. За даними Головного управління охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації, поширеність хвороб у дітей Харківської області у 2009 році становила 2156,1 випадків на 1000 дітей у віковій групі від 0 до 14 років.

Стан здоров'я населення визначається комплексом різних факторів: рівнем добробуту, умовами праці та побуту, екологією, доступністю і якістю медичної допомоги, але переважно – способом життя, який залежить від системи цінностей людини, що формується протягом життя. Саме тому актуальним напрямом виховної роботи залишається формування в учнів навичок культури здоров'я, безпечної поведінки, уміння робити правильний вибір на користь здорового способу життя, підвищення рівня інформованості з питань профілактики тютюнокуріння, алкоголізму, наркоманії, профілактики ВІЛ/СНІДу. При проведенні профілактичної превентивної роботи особливо важливо враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів.

Рекомендовані теми бесід для учнів 1-5 класів (6 годин)

1. Здоров'я перш за все. Шкідливі та корисні звички.
2. «Дерево роздумів» щодо правильного рішення відносно свого здоров'я.
3. Сам собі допоможу.
4. Я вмію вибирати.
5. Знай та будь обережний.
6. Зупинись та подумай.

6-7 клас (7 годин)

1. ВІЛ/СНІД - що я про це знаю. Міфи і факти.
2. Шляхи передачі ВІЛ-інфекції. Здорова поведінка.
3. Як запобігти ВІЛ – інфікуванню. Знати, а не боятися.
4. Легальні та нелегальні наркотики. Куріння чи здоровий спосіб життя?
5. Причини та наслідки вживання наркотиків. Що таке залежність?
6. Наркотики та закон.
7. Якщо в тебе проблема – куди звернутися?

8-11 клас (8 годин)

1. Що таке ІПСШ? Найпоширеніші інфекції, які передаються статевим шляхом. Наслідки цих хвороб.
2. Міфи і факти про ВІЛ. Ситуація ВІЛ/СНІДУ в Україні.
3. Шляхи передачі ВІЛ. Як запобігти ВІЛ – інфікуванню?
4. Основи безпечної поведінки. Безпечний спосіб статевого життя. Контрацепція.
5. Легальні та нелегальні наркотики. Куріння як загроза здоров'ю.
6. Причини та наслідки вживання наркотиків. Що таке залежність?
7. Наркотики – це злочин. Закон України про наркотики.
8. Куди звернутися зі своєю проблемою.